

med 3 Maaneders Mellemrum er vedtaget af det ene Kammer, men forkastet af det andet, kan henvise Sagens Afgørelse til Folkeafstemning.

2. *Østrig*. Folkeafstemning var ifølge Forfatningen af 1920 kun paabudt ved en fuldstændig Revision af Forfatningen.

Ved partielle Forfatningsændringer skulde Folkeafstemning derimod kun ske, naar $\frac{1}{3}$ af Nationalraadet eller Forbundsraadet forlangte det, og for saa vidt angik almindelige Love, kun, naar Nationalraadet selv eller Flertallet af dets Medlemmer forlangte det.

Den senere østrigske Forfatning af 1934 ophævede den tidligere Forfatnings Krav om Folkeafstemning ved Forfatningsændringer.

I Art. 65 var der givet Regler om Forbundsregeringens Ret til at afholde Folkeafstemning. Regeringen kunde bl. a. kalde Folket til Afstemning, naar et Lovforslag forkastedes af Forbundsdagen. Viste Afstemningen da Flertal for Lovforslaget, blev dette Lov.

Østrig er nu en Del af det tyske Rige.

3. *Czechoslovakiet*. Naar Nationalforsamlingen forkaster et Regeringsforslag, kan Regeringen bestemme, at det skal afgøres ved Folkeafstemning, om det forkastede Regeringsforslag skal blive Lov.

Regeringens Beslutning skal dog være enstemmig.

4. Den i 1919 vedtagne tyske Forfatning, *Weimarforfatningen*, indførte baade Folkeafstemning og Folkeinitiativ. Ikke blot Rigspræsidenten kunde altid lade en af Rigsdagen vedtaget Lov underkaste Folkeafstemning, men saafremt $\frac{1}{3}$ af Rigsdagen forlangte en Rigslovs Forkyndelse udsat i to Maaneder, skulde den, naar den ikke af Rigsdagen erklæredes for paatrængende, underkastes Folkeafstemning, hvis $\frac{1}{20}$ af samtlige Vælgere forlangte det. Folkeafstemning kunde ligeledes af $\frac{1}{10}$ af de stemmeberettigede forlanges over et af dem selv udarbejdet Lovforslag, der dog først skulde forelægges Rigsdagen. Til at sætte en af Rigsdagen vedtaget Beslutning ud af Kraft, maatte dog Flertallet af de stemmeberettigede deltage i Afstemningen. Ogsaa ved Ændringer af Forfatningen, der kunde vedtages ved simpel Rigslov, men kun med kvalificeret Flertal, kunde Folkeafstemning anvendes; men skulde en Forfatningsændring vedtages efter Folkeinitiativ, maatte Flertallet af de stemmeberettigede stemme derfor.

5. *Sverige*. I 1922 blev der til Regeringsformens § 49 føjet et Tillæg, hvorefter det i en Lov kan bestemmes, at Folkets Mening skal indhentes, før visse Spørgsmaal afgøres. Der skal da afholdes en Folkeafstemning, hvorved enhver, der har Valgret til Rigsdagens andet Kammer, er stemmeberettiget, men denne Afstemning er kun konsultativ.

6. *Island*. Folkeafstemning kræves ifølge Islands Forfatningslov af 18. Maj 1920 kun, hvis Altinget vedtager en Forandring af Dansk-islandsk Forbundslov, eller hvis der gøres Forandring i Bestemmelsen om, at den evangelisk-lutherske Kirke skal være Islands Folkekirke og som saadan beskyttes af Staten.

B. Ældre Stater uden parlamentarisk Styre.

1. *Schweiz*. I den schweiziske Forfatning er Folkeafstemning hjemlet i to Former: som fakultativt Referendum, men uden Folkeinitiativ, ved almindelige Forbundslove og Forbundsbeslutninger, og som obligatorisk Referendum i Forbindelse med Folkeinitiativ ved Forfatningsændringer.

Det fakultative Referendum er hjemlet i Forbundsforfatningens Art. 89, der bestemmer, at Forbundslove, Forbundsbeslutninger, der har almindelig Gyldighed og ikke er af paatrængende Natur, samt Traktater med Udlandet, der indgaas uopsigeligt eller